

Nr 37.

Av herr **Bengtsson m. fl.**, om ökat anslag till hästavelns befrämjande.

I statsverkspropositionen till den nu samlade riksdagen har Kungl. Maj:t å nionde huvudtiteln, punkt 52, hemställt att till hästavelns befrämjande för budgetåret 1941/42 måtte anvisas ett reservationsanslag av 325,000 kronor, d. v. s. 47,000 kronor mindre än vad lantbruksstyrelsen föreslagit för berörda ändamål. Skillnadsbeloppet ifråga hänför sig därtill, att statens utgifter för hästpremieringarna med hänsyn till det nuvarande statsfinansiella läget ansetts böra något nedbringas. Sålunda skulle skådepenningarna helt borttagas såsom belöningsmedel vid hästpremieringarna och vidare skulle de med högre värdebokstäver förenade penningprisen beskäras, allt på sätt och i den omfattning, som framgår av propositionen (sid. 77).

Förslaget ifråga har framkallat besvikelse inom vida kretsar bland hästuppfödarna och den sålunda ifrågasatta besparingsåtgärden förefaller oss också mindre välbetänkt. Att skådepenningarna tillfälligtvis borttagas må så vara. Visserligen äga dessa stor betydelse såsom uppmuntringsmedel, men kunna i sådant avseende dock icke jämföras med penningprisen. Den som aktivt deltagit i premieringsarbetet kan vitsorda, hur högt hästägarna värdesätta dessa penningpris och vilken nytta de åstadkomma. Hästuppfödningen ligger huvudsakligen i händerna på de mindre jordbrukarna. Den föreslagna reduceringen av penningprisen är visserligen i och för sig icke så stor men kännbar nog, särskilt under nu rådande förhållanden med ökade priser å foder och andra för hästuppfödningen erforderliga förnödenheter. Härtill kommer att hästarnas transport till uppvisningsplatserna numera ofta är förenad med större vanskligheter och kostnader än tillförne. Arbetskraften inom jordbruket är för närvarande så ringa och måste betalas så dyrt att penningprisen i flertalet fall knappast täcka uppvisningskostnaderna.

Vi anse oss icke här behöva erinra om hästavelns stora betydelse för landets försvar. Det förefaller oss egendomligt, att när på alla andra områden intet underlåtes eller några kostnader äro för stora för att utveckla vår försvarsberedskap, så skall just den för denna beredskap jämväl betydelsefulla hästaveln komma att lida därav. Särskilt hårt skulle den varmblodiga och nordsvenska hästaveln komma att sitta emellan. Redan det hittills utgående stöd denna avel erhållit har visat sig otillräckligt för att säkerställa krigsmaktens behov av rid- och lättare körhästar. Vår hästavels nuvarande höga standard kan tillskrivas den ordnade statliga hästpremieringen, och det råder intet tvivel om, att just penningprisen varit och äro den uppmuntrande och livgivande faktorn i dessa premieringar. Att minska på dessa penningpris förefaller oss alltså i högsta grad betänkligt. Den aktuella bristen på brännolja till traktor-

driften gör jordbruket och därmed folkhushållet i än högre grad än förut beroende av ett tillräckligt och framföralit gott hästmateriel.

Vidare torde böra beaktas, att statsstödet åt hästaveln är fullständigtt självförsörjande genom totalisatorn. Under en lång följd av år hava nämligen icke några som helst skattemedel behövt tagas i anspråk för hästavelnsändamål.

Vi tillåta oss vidare erinna, hurusom 1923 års riksdag, då beslut fattades om totalisatorns återinförande, bestämt uttalade, att detta skedde under förutsättning, att den av totalisatorn uppkommande vinsten skulle komma den svenska hästaveln tillgodo. (Jordbruksutskottets utlåtande nr 8/1923 och riksdagens skrivelse nr 31/1923.) Det förefaller oss som om den nu utav Kungl. Maj:t föreslagna reduceringen av penningprisen skulle innebära ett avsteg från riksdagens sålunda uttalade direktiv.

Vi behärta till fullo det svåra statsfinansiella läget, men enligt vårt förmenande böra besparingsåtgärder på hästavelns område icke drabba penningprisen utan inskränkas till temporärt borttagande av de, såsom realbelöningar betraktade, mindre betydelsefulla skådepenningarna.

Enligt uppgift, som vi erhållit å lantbruksstyrelsens stuteribyrå, utdelades vid 1940 års hästpremieringar skådepenningar till ett sammanlagt värde av 38,042 kronor. Av detta belopp kan 68 procent, eller i runt tal 26,000 kronor, anses hava utgått av statsmedel och återstoden av hushållningssällskapens sammanlagda anslag. Då antalet till belöning med skådepenning berättigade djur kan väntas bliva i stort sett oförändrat under år 1941, skulle alltså bibehållande av penningprisen men borttagande av skådepenningarna innebära ett medelsbehov å nu ifrågavarande anslag av (372,000 — 26,000 =) 346,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag i vad avser viss nedskärning av de vid hästpremieringarna utgående penningprisen, måtte besluta, att å riksstaten för budgetåret 1941/42 till hästavelns befrämjande anvisa ett reservationsanslag av 346,000 kronor i stället för av Kungl. Maj:t föreslagna 325,000 kronor.

Stockholm den 15 januari 1941.

<i>Carl Bengtsson.</i>	<i>Gust. Björkman.</i>	<i>Gustaf Tamm.</i>
<i>J. B. Johansson.</i>	<i>B. A. Nilsson.</i>	<i>K. W. Bodin.</i>
<i>K. E. Johanson.</i>	<i>Carl Sundberg.</i>	<i>M. Svensson.</i>
<i>Robert von Horn.</i>	<i>Lennart Bondeson.</i>	<i>Axel Löfvander.</i>
<i>Ivar Ekströmer.</i>		<i>Nils Holmström.</i>